

---

## Editorial

---

---

## Saber llegir, saber entendre

---

¿Puede extrañar entonces que un poeta como Carner, cuya obra es pura mirada, cuyos poemas no requieren para ser comprendidos más que el limpio reposar de unos ojos, cándidos y puros, sobre el paisaje abierto en unos versos, unas palabras, un ritmo; puede sorprender que tal poeta sea entre todos el más difícil? La hazaña del lector requiere también desasimio y lucidez. Es también, su imitación del poema, eso: una hazaña. La del saber leer, sencillamente.

Joan Ferraté, *Dinámica de la poesía* (1968, p. 55-56)

Llegir, tot entenent, és com un joc de recursivitat. Hi vas i en tornes, per acabar anant-te'n i fent-hi cap altre cop. On i a qui? Als textos de qui per una o altra raó, o més aviat per moltes, ha esdevingut allò que considerem un clàssic: un referent al llarg de generacions, amb els alts i baixos de rigor propis de tota transmissió sovint discontinua.

Josep Carner és un d'aquests clàssics. Tant si és aclamat ditiràmbicament com si és motiu de blasme denigrador. Conseqüència, de vegades, en tots dos casos extrems, d'una comprensió deficitària: per intel·lectualment esbiaixada, per ideològicament sectària, per conceptualment precària.

No és Carner un autor que es lliuri fàcilment al primer nouvingut en afers de lletra, com tampoc al diletant tastaolletes, ni encara menys al salvapàtries imbuït de redemptorisme.

D'on la conveniència, la necessitat fins i tot, d'acudir-hi recurrentment, a la seva obra, de «revisitar-la»; baldament sigui a propòsit d'un pretext tan ocasional i estantís com una efemèride aniversarial més o menys rodona (la del cinquantenari del seu decés aquest propassat 2020).

I així és com *Els Marges* volen sumar-se a la tal commemoració. Amb professionalitat universitària. Manifestant-se doncs equidistants tant de la carnerofília més abrandada com de la carnerofòbia més contumaç. Estupefactes si de cas, com a molt, davant la recent cooptació, dins la teòricament màxima autoritat del país en qüestions filològiques, d'un insigne exegeta capaç d'afirmar que «Josep Carner és un poeta mediocre [...] *Nabi* és un nyap il·legible» (*Avui*: 18-III-2002, p. 19) o, també, que Carner figura entre «altres impassibles fabricants [Guerau de Liost entre ells] de llardons i confitures» (*Avui*: 28-IV-2006, p. 24).

Doncs, llavors, la contribució d'*Els Marges* consisteix, de manera fins ara excepcional, a dedicar aquest número monogràfic a la lectura de diversos aspectes del llegat carnerià. Amb vista a vivificar-ne la recepció i, per tant, a donar-ne renovat entenent a un públic –com es complaïa a dir-ne Joan Ferraté– de «bona gent» –de bona gent per sobre de la mitjana, cabria afegir pel nostre compte.

L'aportació de Marcel Ortín el que fa, primer de tot, és posar en relleu com la complexitat d'una edició crítica de l'obra de Carner no concerneix, d'aquesta, només l'escrita en vers, sinó també la que ho és en prosa narrativa. I, segonament, i en conseqüència, mostra exemplarment, a propòsit de *La creació d'Eva i altres contes*, els criteris ecdòtics amb què procedir a l'efecte de fixar-ne el text corresponent amb filològica solvència.

L'aportació de Margalit Serra se centra a resseguir, de manera convincent, la més que probable influència del *Nabí* carnerià, a través de la seva primigènia versió en castellà (1940) traduïda del mateix Carner, sobre diversos escriptors hispanòfons de les dues bandes de l'Atlàntic, en un sentit bé refractari (Juan Ramón Jiménez), bé receptiu (Alí Chumacero, Octavio Paz).

D'acord amb els seus supòsits interpretatius i assagístics, més que no pas acadèmics i erudits, la secció «Al Marge» incorpora una anàlisi de poemes de Carner a cura de Jordi Marrugat, la qual ens ajuda a salvar la diferencialitat epocal i estètica que pugui separar-nos-en i, doncs, tan apta aquella per a lectors intel·ligents i sense pa a l'ull com inútil per a immoderats (Aristòtil, *Ètica nicomaquea*, I, I, 1095a8), prestos a valorar Carner com a cas «paradigmàtic [...] castrador de la diversitat cultural i expressiva de les arts a Catalunya» (*El Temps*, 16-I-2018, p. 65). I és que no s'ha fet segons quin joiell per a segons quina mena de receptors... (Mateu, 7, 6).

I, encara, en l'apartat de «Cartes i documents», Daniel Casals i Martorell exhuma, d'una banda, una breu missiva de Carner adreçada a Maria de l'Assumpció Pascual, professora de català a la Diputació de Barcelona durant els anys trenta, a propòsit d'un llibre de lectures per a infants aplegades per aquesta. I, d'altra banda, recull els manuscrits carnerians amb esmenes a les seves dues cançons antologades per Pascual en el llibre susdit.

Tot amb tot, llavors, ara així com un feix d'estímul per a una millor comprensió i gratificant gaudi d'un corpus literari que, avui com ahir, per bé que sempre de canviant manera, continua interpel·lant-nos suggestiu, enriquidor.